

Nr 133.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående överskridande av den i avlöningsstaten för lots- och fyrstaten upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal; given Stockholms slott den 6 mars 1942.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Herman Eriksson.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 mars 1942.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för handelsdepartementet, statsrådet Eriksson:

Sedan den 1 januari 1941 utgår dagavlöningen till de tillfälliga biträdena vid lots- och fyrplatser samt å fyrskepp och tjänstefartyg med belopp, som inefattar en mot det rörliga tillägget till statstjänstemän i allmänhet å 15 procent svarande särskild ersättning.

I gällande avlöningsstat för lots- och fyrstaten är anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal upptagen med 1,032,000 kronor. Vid avvägningen av anslagsposten beräknades för avlöningar till tillfälliga biträden vid lots- och fyrplatser samt å fyrskepp och tjänstefartyg ett belopp av 245,000 kronor.

Vid behandlingen av innevarande års statsverksproposition (tionde huvud-Bihang till riksdagens protokoll 1942. 1 saml. Nr 133.

titeln, punkt 50) förordade Kungl. Maj:t, efter förslag av lotsstyrelsen i skrivelse den 27 augusti 1941, höjning av motsvarande anslagspost för budgetåret 1942/43 med 17,000 kronor till 1,049,000 kronor för möjliggörande av ifrågasatt löneförbättring med omkring 8 procent till biträden, varom här är fråga. Löneförbättringen beräknades svara mot det från och med den 1 juli 1941 utgående kristillägget till vissa befattningshavare i statens tjänst. Detta förslag har numera bifallits av riksdagen.

I skrivelse den 27 januari 1942 har *lotsstyrelsen* hemställt om medgivande att med högst 9,000 kronor överskrida anslagsposten i fråga för innevarande budgetår. Överskridandet skulle avse att möjliggöra en höjning under första halvåret 1942 av avlöningarna till de tillfälliga biträdena vid lotsplatserna, vilken höjning beräknas motsvara det för närvarande utgående kristillägget av 12 procent. Styrelsen anför till en början, att jämlikt de från och med den 1 januari 1941 gällande bestämmelserna de tillfälliga biträdena vid lots- och fyrplatser samt å fryskepp och tjänstefartyg erhålla ersättning för dag enligt i det följande angiven lönetabell samt därutöver under samma förutsättningar och enligt samma grunder, som gälla för extra tjänstemän, följande förmåner, nämligen kallortstillägg, enslighetstillägg, fryskeppstillägg, ersättning under tjänstgöring såsom kockstewart och ersättning för å fyr eller fryskepp verkställd mistsignalerings:

	O r t s g r u p p								
	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Kronor	6: 20	6: 45	6: 70	7: —	7: 30	7: 55	7: 85	8: 10	8: 40

Samma skäl, som i fråga om tjänstemän med avlöning enligt civila avlöningsreglementet föranlett införande av ett särskilt kristillägg, motivera enligt styrelsens mening jämväl en ytterligare höjning av daglönerna till vissa av ifrågavarande tillfälliga biträden. Detta gäller, framhåller styrelsen, främst den vid lotsplatserna anställda tillfälliga personalen, beträffande vilken dessutom andra omständigheter föreligga, som göra en löneförbättring i hög grad önskvärd. Styrelsen anför vidare härutinnan:

Den till tillfälliga biträden nu utgående dagavlöningen måste även för normala tider anses utgöra en förhållandevis låg ersättning för det arbete, som åligger dylika biträden vid lotsplatserna. Till följd av nu rådande förhållanden nyttjas sådana biträden i avsevärd omfattning såsom ersättare för extra tjänstemän, vilka på grund av den ökade sjöfartsfrekvensen vid vissa lotsplatser förordnats att till förstärkning av den ordinarie personalen fullgöra på lots ankommande göromål. Dylika tillfälliga biträden åligger bland annat att på eget ansvar handhava dyrbar tjänstebåtmateriel, för vars skötsel förutom sjömanskap erfordras ingående motorkännedom. Tjänstgöringen bliver till följd av den omfattande sjöfarten synnerligen påfrestande och någon bestämd arbetstid förekommer icke. De extra tjänstemän, som under normala förhållanden förrätta motsvarande göromål, åtnjuta avlöning enligt lönegrad Ex 5 och erhålla härigenom en avlöning per dag, som väsentligt överstiger den till de tillfälliga biträdena utgående. Under senare tider hava allt större svårigheter uppkommit vid lotsplatserna att med nuvarande löneförmåner erhålla tillfällig personal med nöjaktiga kvalifikationer. Från personalhåll har till styrelsen inkommit framställning om löneförbättring, vari åberopas enahanda skäl, som av styrelsen nu framhållits.

Styrelsen framhåller vidare, att det beträffande de vid lotsplatserna anställda tillfälliga biträdena numera av här förut anförda skäl synes önskvärt, att en löneförbättring kommer till stånd snarast möjligt, förslagsvis med retroaktiv verkan från och med den 1 januari 1942, samt att densamma tills vidare får utgå med 12 procent, motsvarande för närvarande utgående kristillägg. Vid en dylik förhöjning skulle inom de olika ortsgrupperna komma att utgå följande daglöner till tillfälliga biträden vid lotsplatser:

	O r t s g r u p p								
	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Kronor	6: 80	7: 10	7: 40	7: 70	8: —	8: 30	8: 65	8: 95	9: 25

Styrelsen anför ytterligare, att styrelsens förslag om förbättrad löneställning för tillfälliga biträden vid lotsplatserna väsentligen grundar sig på det ökade arbete för dessa biträden, som föranletts av den betydligt stegrade lotsningsfrekvensen.

I fråga om andra tillfälliga biträden än de vid lotsplatserna anställda framhåller styrelsen, att skillnad bör göras mellan tillfälliga biträden å fyrplatser, å ena sidan, och tillfälliga biträden å fyrskepp och tjänstefartyg, å andra sidan. Härom anför styrelsen:

Vad beträffar *fyrplatserna* ha daglönerna tämligen väl anslutit sig till beräknad daglön för sådana extra tjänstemän, som därstädes hava att utföra i stort sett samma arbetsuppgifter, nämligen extra fyrbiträden, placerade i lönegrad Ex 3. En löneförbättring till de tillfälliga biträdena vid fyrplatserna synes styrelsen vara berättigad, men torde densamma skäligen böra begränsas till belopp, motsvarande 8 procents kristillägg och utgå från och med den 1 juli 1942. Härvidlag må framhållas, att rådande förhållanden icke, såsom beträffande den tillfälliga personalen vid lotsplatserna, medfört någon avsevärt ökad arbetsbelastning för de tillfälliga fyrbiträdena.

Vad angår tillfälliga biträden å *fyrskepp* och *tjänstefartyg* synes styrelsen den nu utgående daglönen till dessa biträden vara skäligen vid jämförelse med beräknad daglön för motsvarande extra tjänstemän i lönegraderna Ex 1 respektive Ex 2. Icke heller för dessa två kategorier av tillfälliga biträden har det nuvarande läget medfört någon avsevärd förlängning av arbetstiden. Framhållas må härjämte, att jämväl till tillfälliga biträden å fyrskepp och tjänstefartyg utgår förmånen av fri kost respektive kostpenningar. Med hänsyn till angivna omständigheter anser styrelsen, att någon löneförbättring åt sistnämnda båda slag av tillfälliga biträden tills vidare icke bör ifrågakomma.

Slutligen meddelar lotsstyrelsen, att det beträffande budgetåret 1942/43 — därest i enlighet med styrelsens förslag de tillfälliga biträdena å fyrskepp och tjänstefartyg bibehållas vid nu utgående daglöner och löneförbättringen för de tillfälliga biträdena vid fyrplatser begränsas till i skrivelsen den 27 augusti 1941 förutsatta 8 procent och under förutsättning tillika, att behovet av tillfälliga biträden under nämnda budgetår icke bliver större än under det innevarande — icke torde vara uteslutet, att den för samma budgetår beräknade anslagsposten å 1,049,000 kronor till avlöningar till icke-ordinarie personal vid lots- och fyrstaten skall visa sig tillräcklig för bestridande jämväl av den av styrelsen nu ifrågasatta löneförhöjningen för den tillfälliga personalen vid lotsplatserna. Styrelsen anser sig därför icke böra i nu före-

varande sammanhang göra framställning om ökad medelsanvisning för budgetåret 1942/43.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn till de omständigheter, som åberopats i lotsstyrelsens förevarande framställning, finner jag starka skäl tala för att de tillfälliga biträdena vid lotsplatserna erhålla förhöjning av avlöningarna på sätt styrelsen föreslagit. Härigenom skulle nämnda biträden, räknat från och med den 1 januari 1942, erhålla en mot det för statstjänstemän i allmänhet nu gällande kris-tillägget å 12 procent svarande ytterligare ersättning. Jag tillstyrker därför, att riksdagens medgivande utverkas att överskrida den i avlöningsstaten för lots- och fyrstaten för löpande budgetår upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal med högst 9,000 kronor.

Lotsstyrelsen, på vilken det ankommer att avväga avlöningsförmånerna till biträdena på lots- och fyrplatser samt på verkets fartyg, har i sin förevarande skrivelse anfört, att det icke vore uteslutet, att ifrågavarande ytterligare tillägg skulle kunna bestridas under budgetåret 1942/43 utan höjning av anslagsposten till icke-ordinarie personal, därest bland annat den i statsverkspropositionen omnämnda höjningen för samtliga biträden med 8 procent av dagavlöningarna icke tillämpades för de tillfälliga biträdena å fyrskepp och tjänstefartyg; däremot skulle den enligt styrelsens mening tillämpas — förutom beträffande nu ifrågavarande lotsbiträden — för de tillfälliga biträdena vid fyrplatserna. Med hänsyn till ovissheten om anslagspostens tillräcklighet för detta ändamål torde det emellertid, om riksdagen på sätt jag tillstyrkt medger, att innevarande budgetårs anslagspost får överskridas med 9,000 kronor, få förutsättas, att Kungl. Maj:t skall äga medgiva erforderligt överskridande av ifrågavarande anslagspost för samma ändamål även under nästa budgetår.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att den i avlöningsstaten för lots- och fyrstaten för budgetåret 1941/42 upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal må överskridas med högst 9,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Sven Forssberg.